

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 1 februari 2012
Betreft Sourcing

Onze referentie

BS2012003291

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Zoals tijdens het Wetgevingsoverleg Materieel van 7 november 2011 toegezegd stuur ik u hierbij een brief over sourcing en reageer ik tevens op het rapport van de defensiegerelateerde industrie dat mij op 10 november 2011 is aangeboden.

De sourcingafweging betreft de keuze van Defensie delen van dienstverlening of activiteiten zelf te leveren of door uitbesteding of samenwerken te verkrijgen. Sinds enige tijd onderzoekt Defensie of sourcing van dienstverlening of activiteiten voordeel kan opleveren. Hierbij wordt gekeken naar samenwerkingsmogelijkheden binnen de Rijksdienst en met internationale partners en naar uitbesteding aan de markt. Ook wordt aandacht besteed aan de omgekeerde benadering; om het rendement te verhogen van kostbare kapitaalgoederen en specialistische kennis en capaciteiten die Defensie in huis houdt, is het denkbaar dat Defensie diensten aan tweeden (in de rijksoverheid) en derden (buiten de rijksoverheid) levert. Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken van de uitvoering van de diverse sourcingprojecten. Dit voorjaar zal ik een brief sturen over de visie, de uitgangspunten en de doelstellingen van het sourcingsbeleid van Defensie op de langere termijn, waarbij ik tevens zal ingaan op de motie-Knops (Kamerstuk 33 000-X, nr. 20).

Sourcingtraject IV/ICT-diensten

Een van de meest in het oog springende sourcingprojecten is de uitbesteding van IV/ICT-diensten. Er zijn vijf onderdelen van de dienstverlening onderzocht: *Mainframehosting*, Telefonie, IV-Advies en Applicatiediensten, Werkpleklogistiek en ICT-Infrastructuur, ook bekend *als connectivity & datacenters*. De dienstverlening wordt op dit moment geleverd door de Bedrijfsgroep IVenT, ondergebracht bij de Defensie Materieel Organisatie (DMO).

Ten tijde van het sourcingonderzoek behelsde de dienstverlening door IVenT 1700 VTE'en van Defensie plus, afhankelijk van de werklust, extern personeel. Het huidige kostenniveau van de dienstverlening waarop het sourcingonderzoek zich richtte, ligt tussen de € 250 en € 500 miljoen euro per jaar. Het is daarmee een zeer omvangrijk project. De omvang van de uit te besteden dienstverlening, zowel in personele als in financiële zin, is uniek voor de overheid en omvangrijk

voor het Nederlandse bedrijfsleven. Er is daarom behoefte aan een zorgvuldig aanbestedingstraject waarin de belangen van Defensie en van het personeel voldoende zijn gewaarborgd. Het volledige aanbestedingstraject, tot en met de overdracht van de dienstverlening en het personeel aan een externe partij, zal geruime tijd in beslag nemen.

Ministerie van Defensie

Datum

Onze referentie
BS2012003291

In de afgelopen twee jaar is op elk van de vijf delen van de IV/ICT-dienstverlening een sourcingonderzoek uitgevoerd. Een marktconsultatie maakte daarvan deel uit, waarbij bedrijven gevraagd is gegevens aan te leveren. Na een positief advies van de Centrale Medezeggenschapscommissie (CMC) is besloten over te gaan tot uitbesteding van de onderzochte dienstverlening.

De dienstverlening *Mainframehosting* wordt uitbesteed onder leiding van de commandant van de bedrijfsgroep IVenT. De overige vier kavels worden uitbesteed onder leiding van een daartoe aangewezen Projectleider Outsourcing IV/ICT. De voorbereiding van de aanbesteding Mainframehosting bevindt zich al in een vergevorderd stadium. Bij de overige vier delen van de onderzochte dienstverlening is onlangs de voorbereiding begonnen.

Naast het sourcingproject IV/ICT-diensten wordt aan een aantal andere grotere sourcingprojecten gewerkt. Het betreft:

- **Catering**; de exploitatie van bedrijfsrestaurants en kantines en vergader-, lunch- en dinerservices in Nederland (en Münster). Bij deze dienstverlening zijn tussen de 500 en 1.000 functies betrokken. De financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 50 en € 100 miljoen.
- **Vastgoeddiensten**; nieuwbouwdiensten, renovatie en sloop van vastgoed, uitvoering van planbare onderhoudsprojecten, niet planbaar onderhoud en commandantenvoorzieningen. In 2015 zullen bij deze taken tussen de 500 en 1.000 functies betrokken zijn. De financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 50 en € 100 miljoen per jaar. Nog vastgesteld moet worden hoeveel functies Defensie behoudt voor onder andere regietaken.
- **Instandhouding wielvoertuigen met een laadvermogen tot 7,5 kN**; het deelproject van lichte voertuigen van het project defensiebrede vervanging operationele wielvoertuigen. Hierover bent u geïnformeerd met de brief van 23 september 2011 (Kamerstuk 26 396, nr. 88). Hierbij zijn tussen de 100 en 150 functies betrokken. De financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 1 en € 10 miljoen per jaar.

Rapport over de defensiegerelateerde industrie

In mijn brief van 30 november 2011 (BS20110040438) heb ik toegezegd nader in te gaan op een rapport dat ik eerder die maand in ontvangst nam over mogelijkheden voor samenwerking tussen Defensie en het bedrijfsleven bij de instandhouding van defensiematerieel. Dit rapport, opgesteld in opdracht van Thales, Damen en Fokker, is getiteld 'Kansrijke mogelijkheden voor samenwerking tussen de defensiesysteemlogistieke bedrijven en de Nederlandse Defensiegerelateerde industrie voor de instandhouding van defensiematerieel'. Het rapport is beschikbaar voor andere bedrijven en instellingen. Naar aanleiding van dit rapport heb ik de sourcingagenda uitgebreid met de omvangrijke instandhouding van het *Landing Platform Dock* (LPD1 & 2), het *Joint Support Ship*, de Cougar helikopters en de middelzware en zware operationele wielvoertuigen van het project Defensiebrede Vervanging Operationele

Wielvoertuigen. De motie-Voordewind c.s. (Kamerstuk 32 733, nr. 26) pleitte ook voor uitbreiding van de agenda.

Ministerie van Defensie

Datum

Onze referentie
BS2012003291

Overige sourcingprojecten

Voor de volgende diensten en activiteiten wordt op dit moment al onderzocht of samenwerking of uitbesteding voordelen kan opleveren. Het onderzoek kan zich ook richten op delen van een dienst of activiteit. Deze sourcingprojecten bevinden zich in verschillende fases van onderzoek.

- Onderhoud en kalibratie van meet- en testapparatuur;
- Instandhouding van kleine lichte vaartuigen;
- Onbewapende bewakingstaken in combinatie met Defensiebrede vervanging bewakings- en beveiligingssytemen;
- Onderhoud Luchtverkeersbeveiligingssytemen;
- Nationaal Militair Museum, ontwerp, bouw, financiering, onderhoud, beheer en facilitaire dienstverlening;
- Instandhouding Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem (VOSS).

Onderstaande diensten en activiteiten staan voor 2012 op de sourcingagenda en nog dit jaar zal worden onderzocht of samenwerking of uitbesteding voordelen oplevert.

- P&O-diensten, zoals gedragswetenschappen, juridische dienstverlening, personeelsvoorziening, re-integratie;
- Gezondheidszorgdienstverlening, zoals arbozorgtaken, militair geneeskundige logistiek en bijzondere medische beoordelingen;
- Bevoorrading kleding & persoonsgebonden uitrusting.

De publiek-private samenwerking voor het onderhoud van de F100-motoren van de F-16 te Woensdrecht wordt op dit moment uitgevoerd. Defensie draagt gaandeweg taken en verantwoordelijkheden over aan DutchAero Services. Zoals ook in de brief van 7 december 2010 (Kamerstuk 25 820, nr. 19) is uiteengezet wordt aan het einde van de transitiefase een evaluatie uitgevoerd. Een recent voorbeeld van een voltooid sourcingtraject is de publiek-private samenwerking betreffende de Kromhoutkazerne in Utrecht. Dit project betrof het ontwerp, de bouw, de financiering, het onderhoud, het beheer en de facilitaire dienstverlening van de nieuwe kazerne.

Civiel medegebruik defensiehaven Den Helder

Samen met de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties heb ik de heer R.H. de Boer aangesteld als onafhankelijk voorzitter van de *Taskforce Havenontwikkeling Den Helder*. Deze *taskforce* beoogt een stevige basis te leggen voor de economische doorontwikkeling van de haven van Den Helder door een optimale benutting van bestaande haventerreinen van Defensie en een goede samenhang tussen militaire en civiele activiteiten. In de *taskforce* onderzoeken vertegenwoordigers van rijk, provincie, gemeente en bedrijfsleven de mogelijkheden het havengebied uit te breiden door nauwere samenwerking in de organisatie en de exploitatie van de haven. Ook onderzoekt de *taskforce* hoe Defensie en de *offshore* sector kunnen samenwerken in civiel-militaire opleidingstrajecten. Bij dit alles kunnen ook de uitkomsten van het eerder genoemde rapport over de defensiegerelateerde industrie worden betrokken.

Tot slot

In een tijd van forse bezuinigingen en ingrijpende reorganisaties is het zaak de onzekerheid onder het personeel over zijn toekomst bij Defensie niet onbedoeld aan te wakkeren. Omdat sourcing veelal uitbesteding behelst, met als consequentie dat defensiemedewerkers hun werk niet meer bij Defensie kunnen voortzetten, zijn zorgvuldige besluitvorming en communicatie van groot belang. Daarom wordt de medezeggenschap betrokken bij het besluit om uit te besteden of samen te werken. Met het georganiseerd overleg wordt gesproken over de sociale randvoorwaarden en het flankerend beleid waarbinnen de overgang van het betrokken personeel zorgvuldig kan worden geregeld.

Bij de uitvoering van sourcingtrajecten dienen zorgvuldigheid en slagvaardigheid hand in hand te gaan. Defensie zal de komende tijd de voorgenomen sourcingprojecten daadkrachtig uitvoeren met als doel de bedrijfsvoering verder te verbeteren. Wellicht ten overvloede merk ik op dat bij sourcingprojecten de kost voor de baat uitgaat. De ervaringen en lessen van projecten die nu al worden uitgevoerd zullen worden gebruikt bij toekomstige projecten. Ook wil ik op korte termijn nader van gedachten wisselen met een klankbordgroep met leden van buiten Defensie met een brede gerelateerde (internationale) ervaring in overheid en bedrijfsleven. Ik wil graag hun kennis en ervaringen meewegen in de nadere uitwerking van het beleid en de sourcingagenda voor de komende jaren. In de loop van het voorjaar zal ik hierop in de eerder genoemde brief uitgebreid en concreet ingaan.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

drs. J.S.J. Hillen

Ministerie van Defensie

Datum

Onze referentie
BS2012003291